

AGRICULTURA

FULLA MENSUAL DE «LA COMARCA»

NÚM. 2

ABRIL

1919

L'AGRICULTURA EN LA COMARCA D'OLOT

II

Nostra agricultura en temps de reconquesta

Per més que antes dels romans ja vivien en nostre país els ibers i celtas, sembla que nostra comarca va ser agricolament colonitzada i explotada per aquells, els quals augmentaren ses vies de comunicació; quines explotacions agrícoles i vies varen ser respectades per els visigots. Al invadir els moros o alarbs aquesta comarca, a primers del segle VIII, va restar més d'una centúria a mercé de les seves *razias*, robant i saquejant tot lo que'ls venia a mà, emportant-se'n cullites i bestiar, i fent catius a n'els desgraciats que no pogueren fugir als cims o a l'altre banda del Pirineu en busca de la protecció dels reis francs carlovingis, deixant a nostre país amb les cases enrunades i les terres de conreu, vinyes i olivets completament enervades i emmatissades.

Les conquestes de Carlesmany i del seu fill Lluís el Piadós ajudats dels naturals d'aquests país refugiats a a septimania, obriren les portes a n'als que antes habitaven nostres comarques, dictant dits reis i els seus successors disposicions que afavoriren en gran manera la colonització de nostres encontrades.

Els que més s'aprofitaren de les concessions dels reis francs foren els rellosos benedictins com ho demostren les actes de fundació dels primers monastirs que s'erigiren, entre altres els de Santa Maria d'Arles, Sant Aniol de les Agujes, Sant Julià i Sant Llorenç del Mont.

De la carta de Carlesmany, expedida en l'any 812, donant les terres a n'els qui les artriguessin o convertissin d'erm o bosc en cultiu, quedant-ne en propietat a n'els 30 anys de posseir-les, s'en aprofitaren,

ademés dels benedictins, els naturals del país, els francs, gots i gascons que també vingueren a establir-se en nostres comarques.

Ja en l'any 872 els benedictins de Sant Aniol de les Agujes posseïen el lloc d'Olot en la vall de Bas amb la seva antiga església fundada en honor de Santa Maria.

En el segle X ja existien, ademés dels esmentats monastirs, tots ells verdaderes granjes o colònies agrícoles: els priorats de Sant Corneli en la montanya de Puigsacalm, Santa Maria de Riudaura i altres, sens contar nombroses masies i barraques que posseïen els colonitzadors seglars que anaven extenguent les terres de cultiu, vinyars, olivets i fruiteredes en nostra comarca i alt Pirineu.

Lo que prova que en el segle X ja estaven molt poblades nostres comarques, és el que les iglésies parroquials, que avui dia existeixen, daten o varen bastir-se en sa major part, en l'esmentat segle. Solsament en l'any 977 el comte de Besalú i bisbe de Girona, Miron va consagrar *divuit* esglésies parroquials en el seu comtat, de quin en formava part nostra comarca. En dita època, en el comtat de Besalú no hi havia quasi be cap poble; les carreteres, moltes d'elles empedrades, tant nombroses en temps dels romans i vissigots, pot dir-se que havien desaparegut. Els ossos, llops, senglats i altres alimanyes que pul-lulaven per les immenses i enmatissades buscuries molestaven continuament a nostres desdixats avantpassats; que ademés havien d'estar sempre amb la ballesta preparada per a repal·lir les llopades que de tant en tant els hi feien els moros que no vivien massa lluny de nostres comarques.

R. PUJOLAR I HUQUET

Olot, abril de 1919.

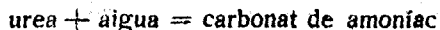
APROFITAMENT DE LA RUSCLA

(Acabament)

Els residus de les pelleries (Roldó i patarota o Ruscle) constitueixen un bon jas o llit, son d'aquelles materies que tenen mes poder absorbent.

Els principis continguts en les orines s'hi fixen bo i tots evitant-se moltes pèrdues com succeeix correntment. També tenen els referits productes una altre bona condició i és el poder fixar els gasos; veusaquí el perquè amb tant bon resultat ho utilitzen a nostra Casa per a cobrir les piles de fems en els femers. Per assaigs fets sabem que retenen des

de 1'5 a 3 per 100 del seu pes d'amoniac. Sabem també que la pèrdua principal de Nitrògen amoniacal prové de la descomposició de la urea per son ferment específic estudiat per l'insigne Pasteur, qual descomposició és la següent:

Peró el carbonat que s'hi forma, altra volta és descompost desprenent anhídrit carbònic, i amoniac; és degut a aquest amoniac l'olor i picor que fins fa plorar els ulls quan entrem a les quadres de bestiar.

L'àcid hipúric, a causa del ferment de la urea dóna lloc a l'àcid benzoic i a la glicocol·la.

Schellmann ha pogut aislar 28 bacteries que transformen l'àcid hipúric de les orines dels animals, amb producció d'amoniac i 7 d'aquestes descomponen l'urea i l'àcid úric en carbonat d'amoniac i àcid carbònic.

Així, doncs, podrien evitar-se part de les pèrdues de Nitrògen amoniacal, puix quedaria retintut i també l'amoniac després a causa de la fermentació dels fems. Quan un femer està recubert amb una capa de 50 cms. de residus de teneries no s'hi sent pas mal olor, el que no és poca ventatja i tot motivat per a son gran poder d'absorció.

Si no volem usar-lo com a llit del bestiar podem neutralitzar l'acidés acelarant la seva descomposició per diferents medis.

Hi ha qui usa la calç barrejada amb un poc de sang però tarda per lo menys uns 18 mesos a tindre bones condicions per a ésser usat sense por de mals resultats.

El procediment Dauverné consisteix en regar la pila amb una dissolució acuosa de sulfat de ferro. Aleshores el Roldó i Patarota prenen una col·locació cada dia més fosca fins arribar a ésser completament negra: Amb dos o tres dies cal presumir que s'ha neutralitzat l'acidés i tot això amb un interval d'uns 15 dies; tot seguit es reguen amb matèries fecals i femta, donant un producte que, degudament aplicat al terra dona excel·lents resultats.

Nosaltres preparam els fems del següent modo: els procedents de la mateixa flaca, així com els adquirits per la compra, es col·loquen en el femer, formant piles ben apisonades i tenint en compte que el pis de dit femer sia completament impermeable; al costat hi ha un dipòsit de matèries fecals; dites piles, que tenen d'un a dos metres d'altura per una longitud, i ample d'uns 4 a 6 metres, el tot es cobreix amb uns 50 o 80 centímetres de residus de teneries i es neutralitza l'acidés del modo següent: sobre la capa de residus de teneries (Roldo i escorza) s'hi formen soles i cubells com si es tractés de preparar terra per a plantar-hi

totmiqueres; allí es rega amb letrines procedents dels dipòsits que la porten en carro-bota de coure a les hortes i en lloc de buidar-les en els dipòsits per això disposats, s'hi reguen els residus de teneries; un cop s'ha filtrat el líquid, s'obra solc en el llom del caballó cubrint la part regada i donant-hi una altra regada. L'operació s'hi repeteix dues vegades més. Durant l'hivernada, es pica la pila i es rega amb matèries fecals del dipòsit; i feta aquesta operació dues vegades, tenim uns fems rics en matèries nutritives quasi sense pèrdues, puix el poder absorbent dels residus de teneries ho evita en part i quan es tomben durant l'hivern, l'anhidrit carbònic impideix les pèrdues d'amoníac.

CAMP D'EXPERIMENTACIÓ

ESTABLERT EN EL MAS «LA PLANA» D'AQUEST TERME MUNICIPAL PER
LA MANCOMUNITAT

El darrer dia de febrer i el primer de març, sots la direcció de l'Enginyer Agrícola senyor Badell va comensar l'experimentació per a estudiar l'efecte del nitrat de sosa en els blats i mestalls en terres argiloses i en terres moltals o d'aluvió fluïxes.

En un camp sembrat de mestall de vora el Fluvià, en la meitat propera al riu, s'hi aplicaren a raó de 100 kilòs de nitrat de sosa per hectàrea (40 kilòs per quartera de puny).

En altre camp entre la muralla de La Plana i la del Parer, en la meitat de la banda de ponent s'hi aplicà també nitrat de sosa, a raó de 100 kilòs per hectàrea.

Un altre camp de blat amb molt poca segla es repartí en 8 taules aplicant s'hi a la 1.ª (més propera a a'el camí de morts) no s'hi posà res; a la 2.ª s'hi escamparen a raó de 120 kilòs per hectàrea del mateix nitrat de sosa aplicat en les taules ja esmentades; a la 3.ª a raó de 100 kilòs; a la 4.ª, de 80 K.; a la 5.ª, res; a la 6.ª a raó de 120 K.; a la 7.ª de 100 K. i a la 8.ª de 80 K.

Continuarem donant en cada fulla les dades que recullim sobre el nostre Camp d'experimentació.

Impremta de Pere Aubert-Olivera